

Vývoj počtu študentov a absolventov vysokých škôl na Slovensku v odboroch všeobecné a zubné lekárstvo.

RNDr. Viliam Páleník, PhD.

Ekonomický ústav SAV

PhDr. Emília Páleníková

Inštitút zamestnanosti

*Ekomstat 2019: Starnutie obyvateľstva a dôchodkový systém v SR,
Konferencia, 2-5.6.2019 Trenčianske Teplice*

Táto prezentácia je súčasťou projektu Politiky zamestnanosti realizovaného Inštitútom zamestnanosti. Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu v rámci OP EVS.

Vývoj počtu študentov a absolventov na Slovensku v odboroch všeobecnej a zubnej lekárstvom.

► Štruktúra vystúpenia:

1. Starnutie populácie a jeho ekonomické dôsledky
2. Ponuka pracovnej sily v zdravotníctve a absolventi
3. Absolventi vysokých škôl v odbore všeobecnej lekárstvom a zubnej lekárstvom
4. Všeobecnej lekárstvom a zubnej lekárstvom
5. Študenti podľa štátnej príslušnosti
6. Diskusia
7. Závery a odporúčania

1. Starnutie populácie a jeho ekonomické dôsledky

- Po roku 1989 na Slovensku:
 - ▣ výrazný pokles pôrodnosti + rast vek dožitia = starnutie populácie
- Zmena vekovej štruktúry:
 - ▣ =zmeny v štruktúre dopytu
 - ▣ =zmeny v štruktúre ponuky práce
- Verejné financie:
 - ▣ Rast nákladov na zdravotný systém, dôchodkový systém, dlhodobú starostlivosť
 - ▣ Pokles nákladov na školstvo
- Produkcia:
 - ▣ Rast dopytu po produktoch striebornej ekonomiky
- Starnutie populácie je ekonomickou hrozbou, ktorá sa dá zmeniť na ekonomickú šancu ?

2. Trh práce

Trh práce jeho zmeny:

➤ Ponuka pracovnej sily:

➤ prílev

➤ odlev

➤ Dopyt po pracovnej sile:

➤ agregátny dopyt - hospodársky rast

➤ zmeny v štruktúre dopytu

➤ technologické zmeny

➤ Vyrovnávanie dopytu a ponuky:

➤ flexibilný trh práce

➤ mzdy

➤ pracovná migrácia

➤ aktívna politika trhu práce

2. Trh práce v zdravotníctve

- Trh práce jeho zmeny – zdravotníctvo :
- Ponuka pracovnej sily:
 - prílev (počet absolventov)
 - odlev (dôchodok + do zahraničia)
- Dopyt po pracovnej sile:
 - agregátny dopyt - hospodársky rast (životná úroveň)
 - zmeny v štruktúre dopytu (starnutie populácie)
 - technologické zmeny (diagnostické metódy, jednodňová chirurgia a pod.)
- Vyrovnanie dopytu a ponuky:
 - flexibilný trh práce (špecifické vzdelanie)
 - mzdy (verejný sektor, rigidné mzdy)
 - pracovná migrácia (starnutie populácie v EÚ15)
 - aktívna politika trhu práce (obmedzené rekvalifikácie a pod.)

Lekári a sestry

2. Ponuka pracovnej sily v zdravotníctve

Ponuka kvalifikovanej pracovnej sily v zdravotníctve:

- ▶ Aktuálny stav
- ▶ Prílev:
 - absolventi (dlhé, technologicky náročné štúdium)
 - prílev zo zahraničia (nízky)
 - rekvalifikácia (u lekárov nie je)
- ▶ Odlev:
 - odchod do dôchodku (starnutie pracovnej sily)
 - odlev do zahraničia (vysoký dopyt v EÚ15)
 - úmrtia

2. Ponuka pracovnej sily v zdravotníctve a absolventi

- ▶ Špeciálne povolania v zdravotníctve:
- ▶ Regulované povolania v EÚ:
- ▶ Smernica 2005/36/ES) Článok 21
- ▶ Zásada automatického uznávania

„1. Každý členský štát uznáva doklad o formálnej kvalifikácii **lekára**, ktorý umožňuje prístup k odborným činnostiam lekára so základnou odbornou prípravou a špecializovaného lekára, sestry zodpovednej za všeobecnú starostlivosť', **zubného lekára**, špecializovaného zubného lekára, veterinárneho lekára, farmaceuta a architekta,..."

- ▶ **Lekári:**
 - Kľúčová časť zdravotníctva
 - Zlá veková štruktúra
 - Obmedzené kapacity štúdia
 - Len denné formy štúdia
 - Celoživotné vzdelávanie (atestácie)

3. Absolventi na VŠ

▶ Vysoké školy:

- Pred rokom 1989 VŠ: „jednotná škola“
- Po roku 1989 VŠ:
 - ▣ Štátne (rezorty): (3 ks)
 - ▣ Verejné VŠ (20)
 - ▣ Súkromné (12)
 - ▣ Pobočky zahraničných vysokých škôl (5+)

▶ Počet VŠ študentov:

- 1989: 50 tis. študentov/10 tis. absolventov
- 2009: 140 tis. študentov VŠ/42 tis. absolventov
- 2018: 95 tis. študentov VŠ/ 31 tis. absolventov

3. Absolventi odborov všeobecnej a zubnej lekárskeho na VŠ

- ▶ Štátne vysoké školy (rezorty):
 - ▢ MV SR: Akadémia policajného zboru v Bratislave
 - ▢ MO SR: Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika so sídlom v Liptovskom Mikuláši
 - ▢ MZ SR: Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave (cca 30 študentov)
- ▶ rezort MŠVVaŠ SR :
 - Verejné VŠ:
 - ▢ Lekárska fakulta UK
 - ▢ Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine
 - ▢ Lekárska fakulta UPJŠ v Košiciach
 - ▢ atď.
 - Súkromné
 - ▢ Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n. o. (ošetrovatel'stvo)

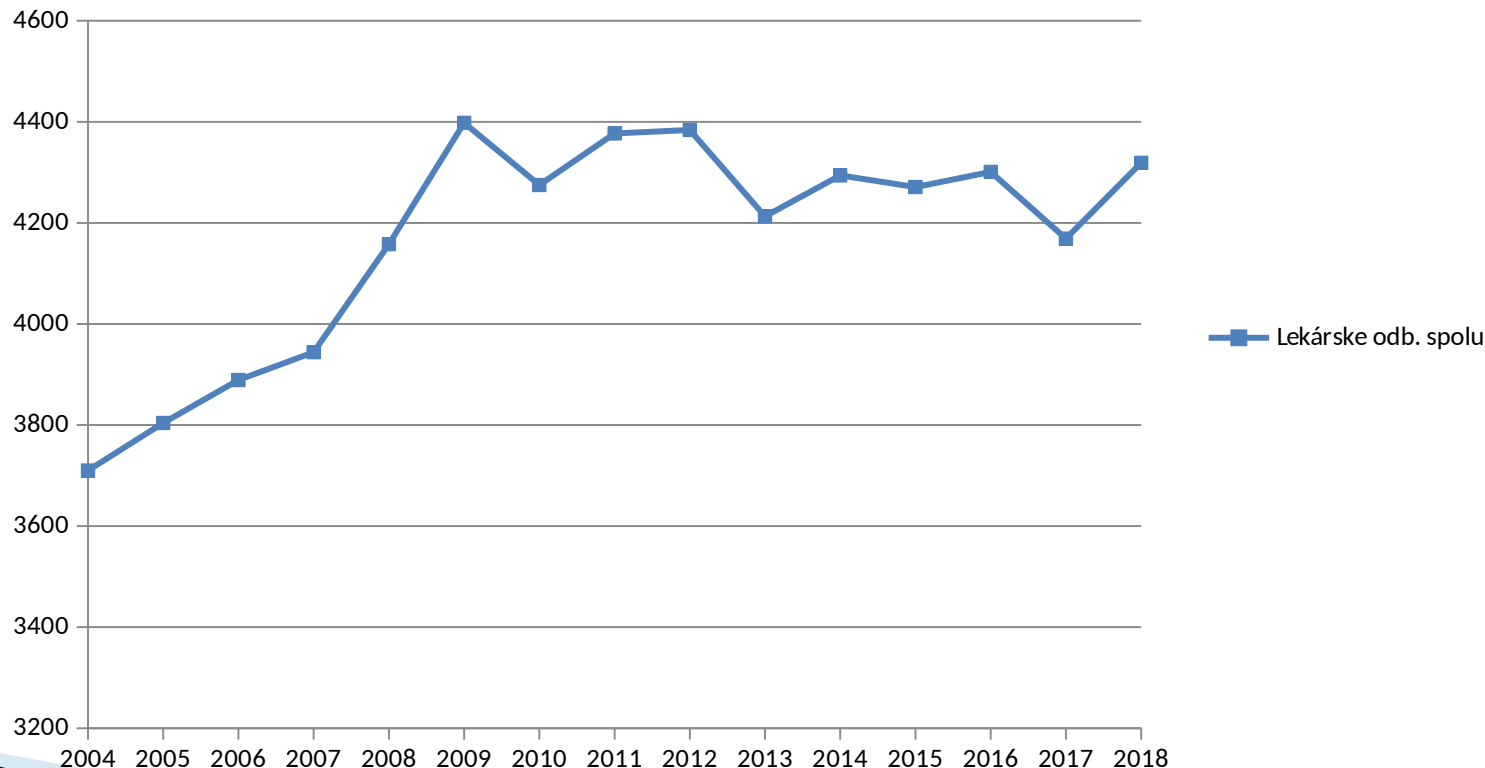
4. Všeobecné lekárstvo a zubné lekárstvo (verejné vysoké školy)

- Odbory – 6 ročné denné štúdium (spojený prvý a druhý stupeň vysokoškolského štúdia)
 - ▣ Všeobecné lekárstvo
 - ▣ Zubné lekárstvo
 - ▣ V roku 2004 sú študenti prijímaní aj na odbor stomatológia aj na študijný odbor zubné lekárstvo.
 - ▣ Od roku 2005 boli študenti prijímaní už len na študijný odbor zubné lekárstvo.
- Študenti
 - Slovenského štátneho občianstva
 - Iného štátneho občianstva
 - ▣ V roku 2008 boli absolventi študijného odboru stomatológia, v doktorandskom štúdiu už boli len absolventi v študijnom odbore zubné lekárstvo.
 - ▣ Od roku 2010 sú už len absolventi v študijnom odbore zubné lekárstvo.

4. Všeobecné lekárstvo a zubné lekárstvo

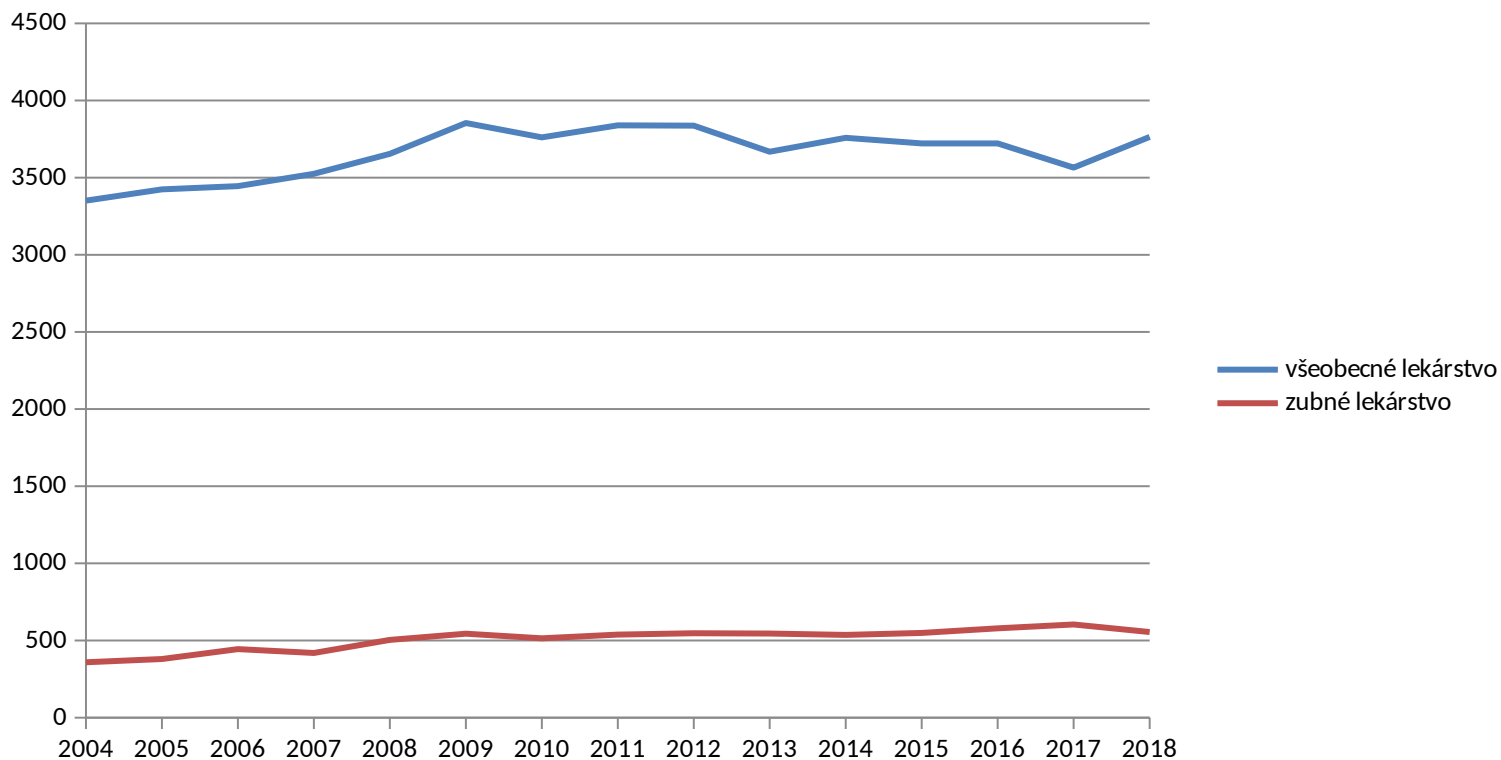
Vývoj počtu študentov VŠ lekárskeho odboru,
I. a II. stupeň za roky 2004 až 2018

Lekárske odb. spolu

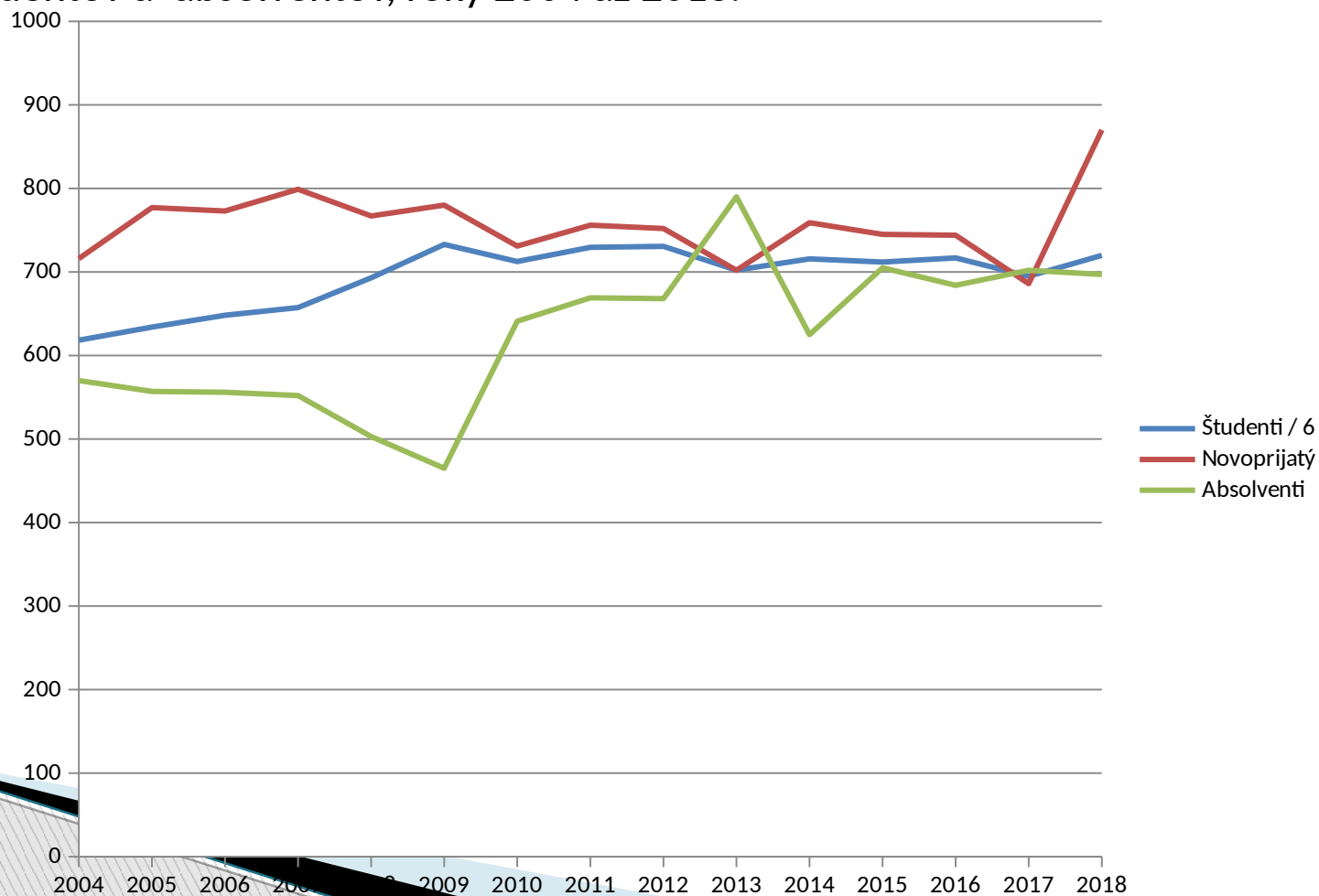
4. Všeobecné lékařstvo a zubné lékařstvo

Vývoj počtu studentov VŠ odborov všeobecné a zubné lékařstvo, I. a II. stupeň VŠ, roky 2004 až 2018.

4. Všeobecné lekárstvo a zubné lekárstvo

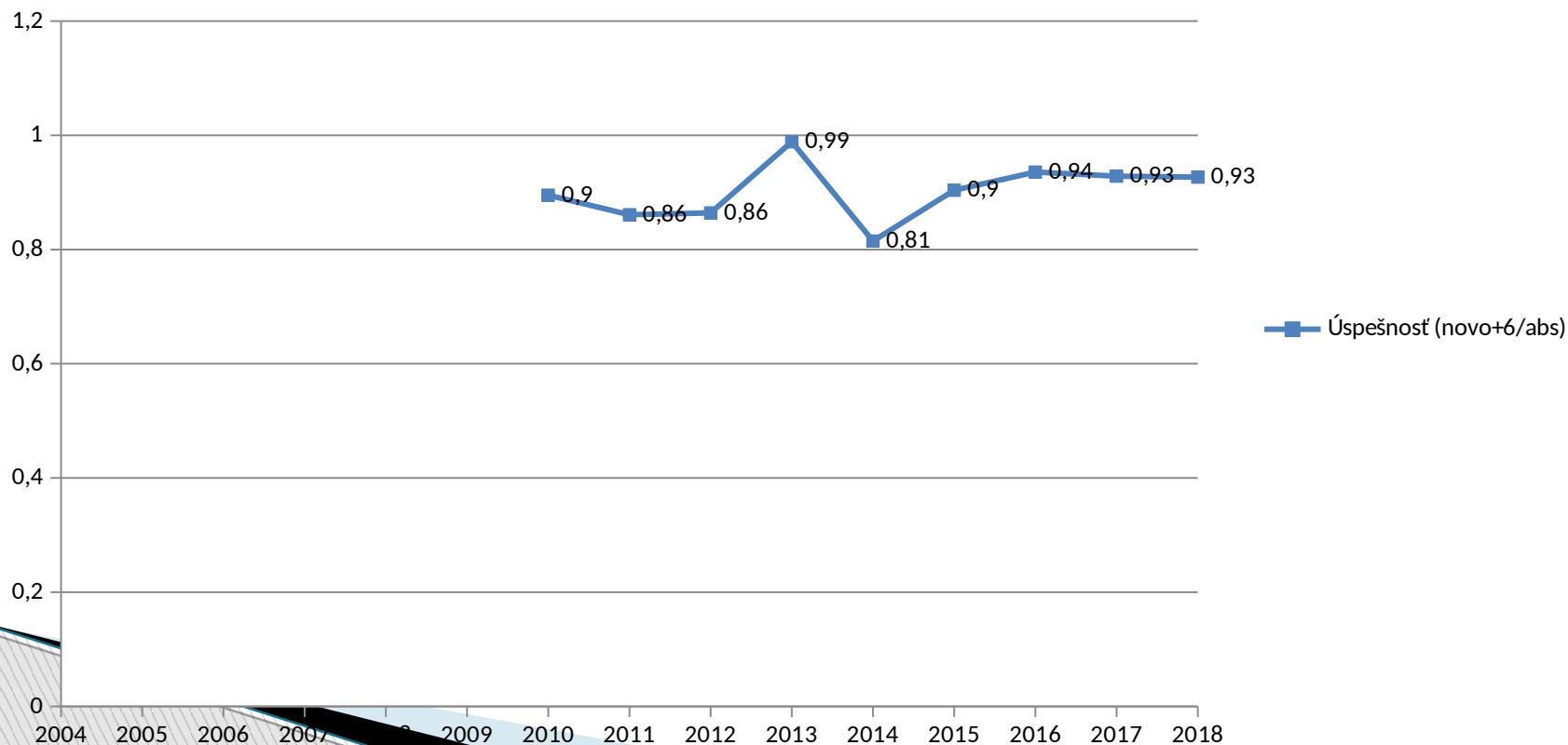
Vývoj počtu študentov VŠ lekárskych odborov spolu, novoprijatých študentov a absolventov, roky 2004 až 2018.

4. Všeobecné lekárstvo a zubné lekárstvo

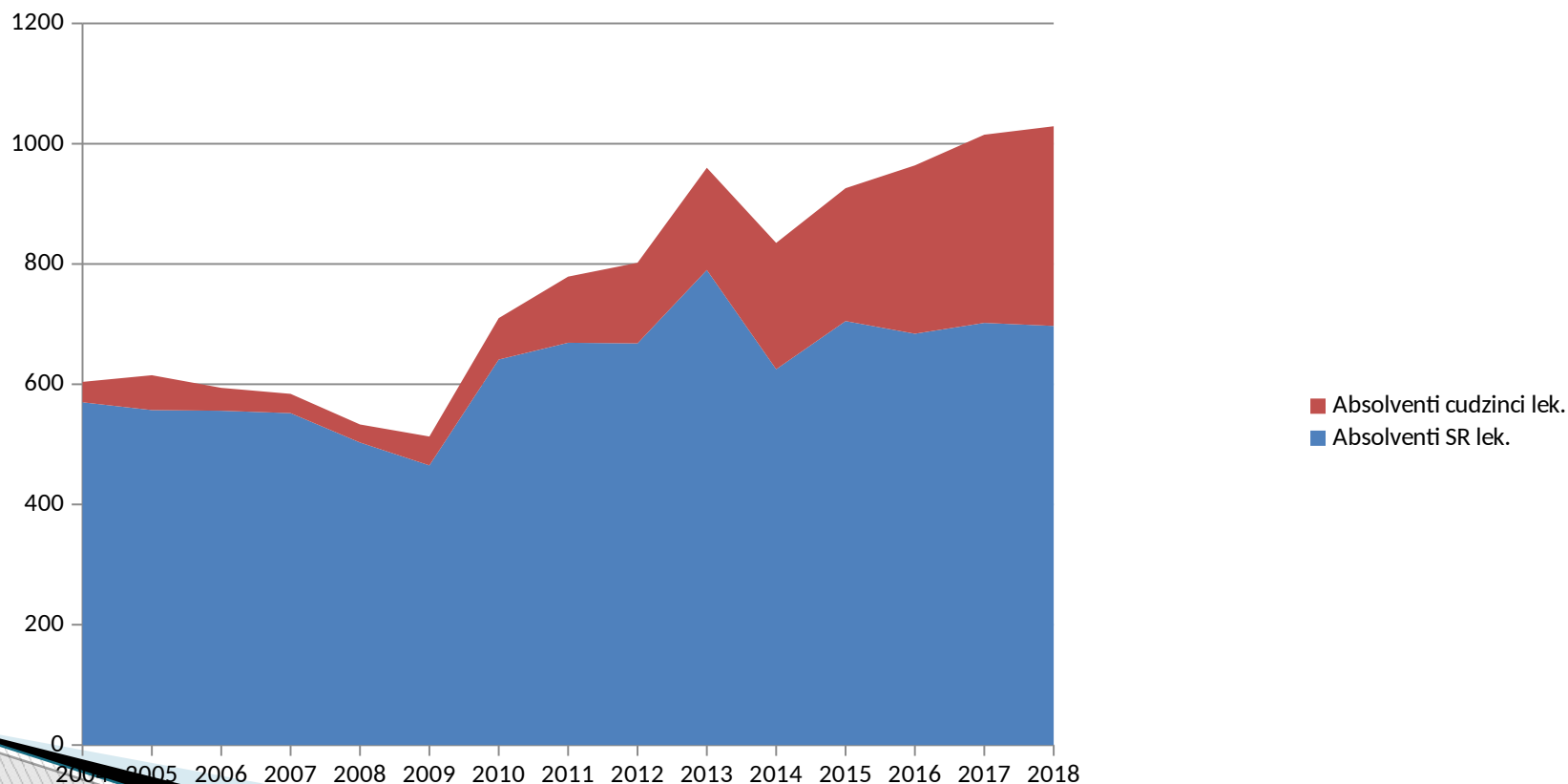
Vývoj pomeru počtu prijatých študentov k počtu absolventov o 6 rokov.
roky 2004 až 2018.

Úspešnosť (novo+6/abs)

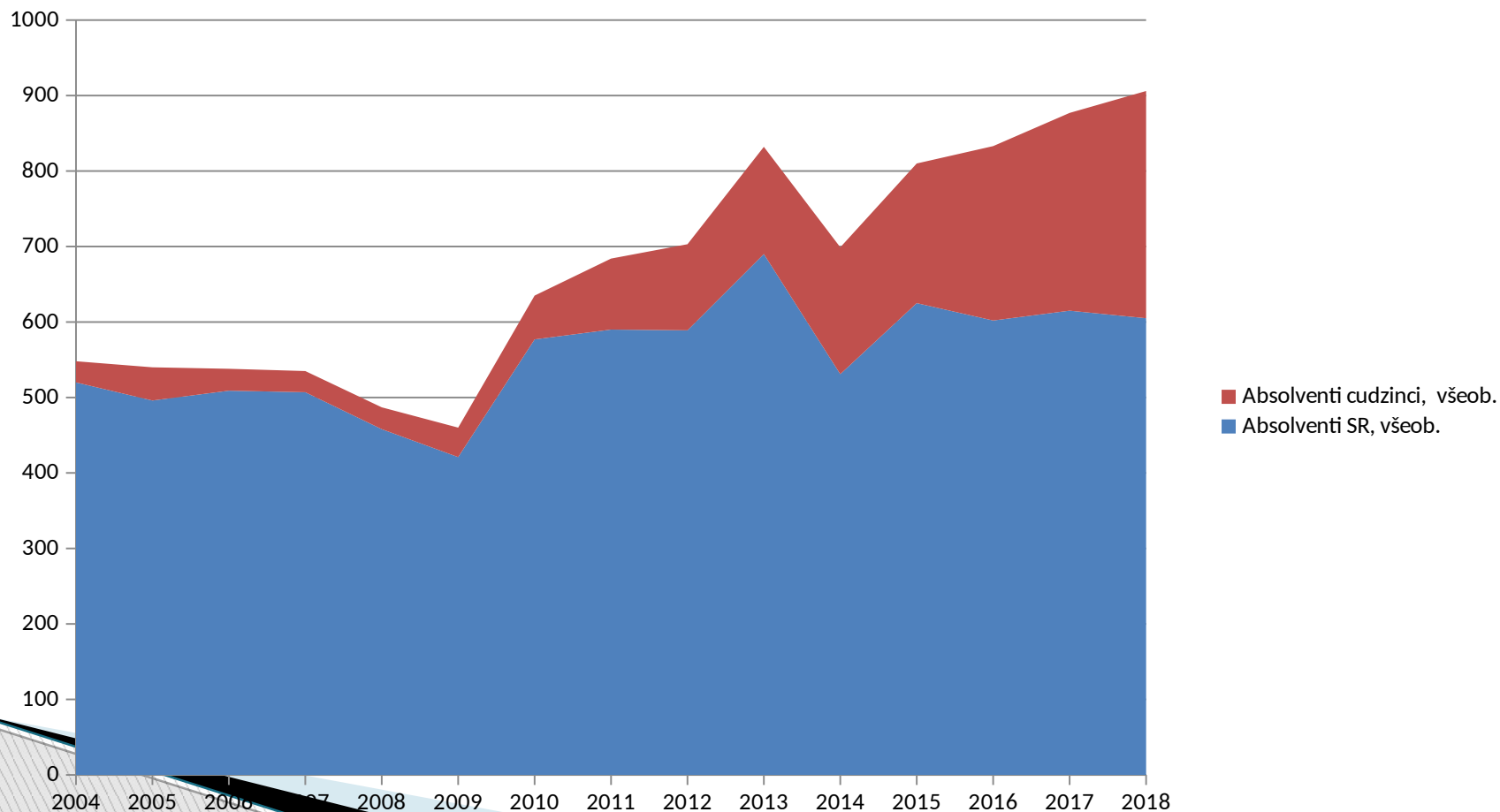
5. Absolventi podľa štátnej príslušnosti

Počet absolventov lekárskeho odboru podľa štátnej príslušnosti SR a cudzinci, roky 2004 až 2018.

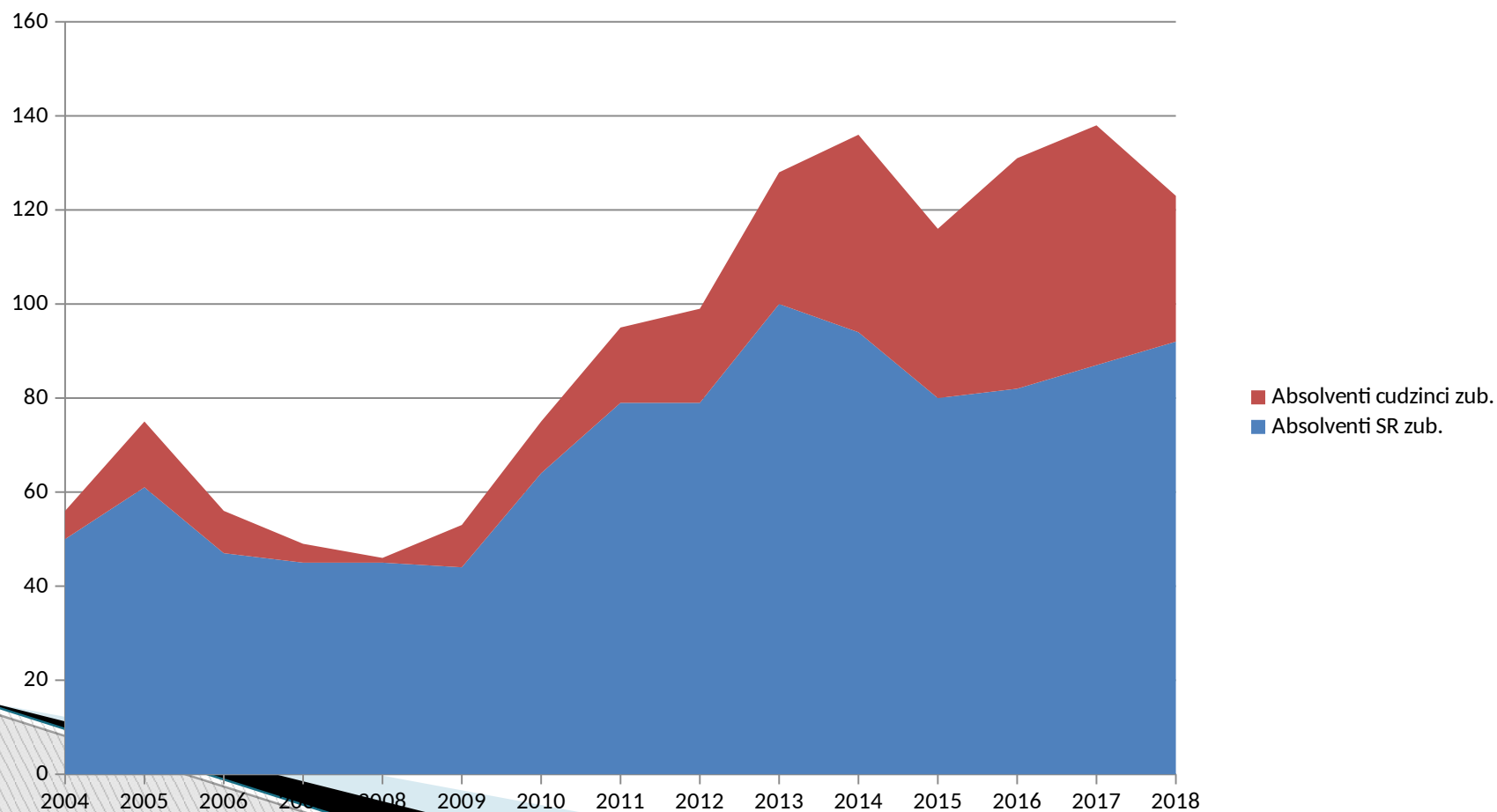
5. Absolventi podľa štátnej príslušnosti

Počet absolventov všeobecného lekárstva podľa štátnej príslušnosti. roky 2004 až 2018.

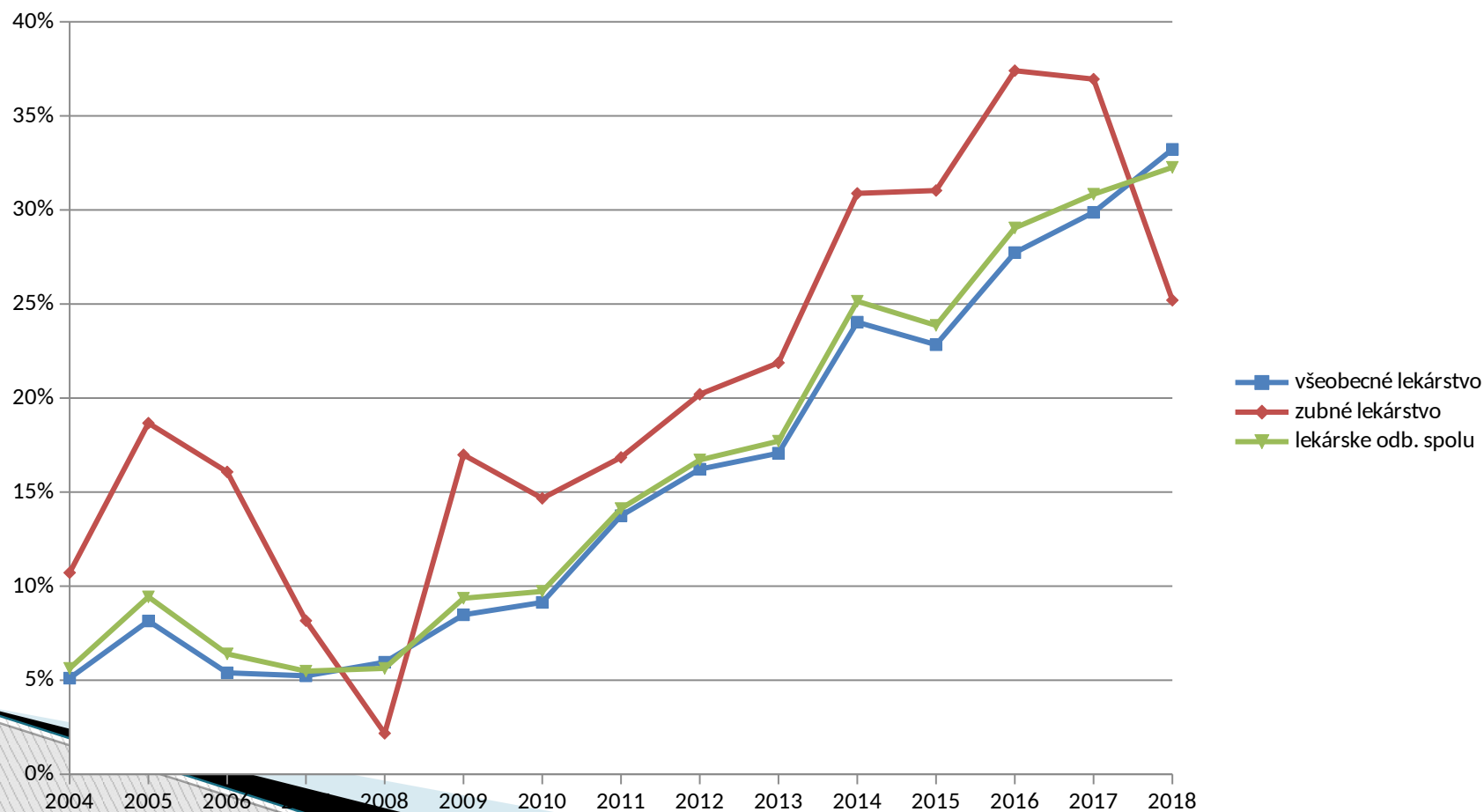
5. Absolventi podľa štátnej príslušnosti

Počet absolventov zubného lekárstva podľa štátnej príslušnosti, roky 2004 až 2018.

5. Absolventi podľa štátnej príslušnosti

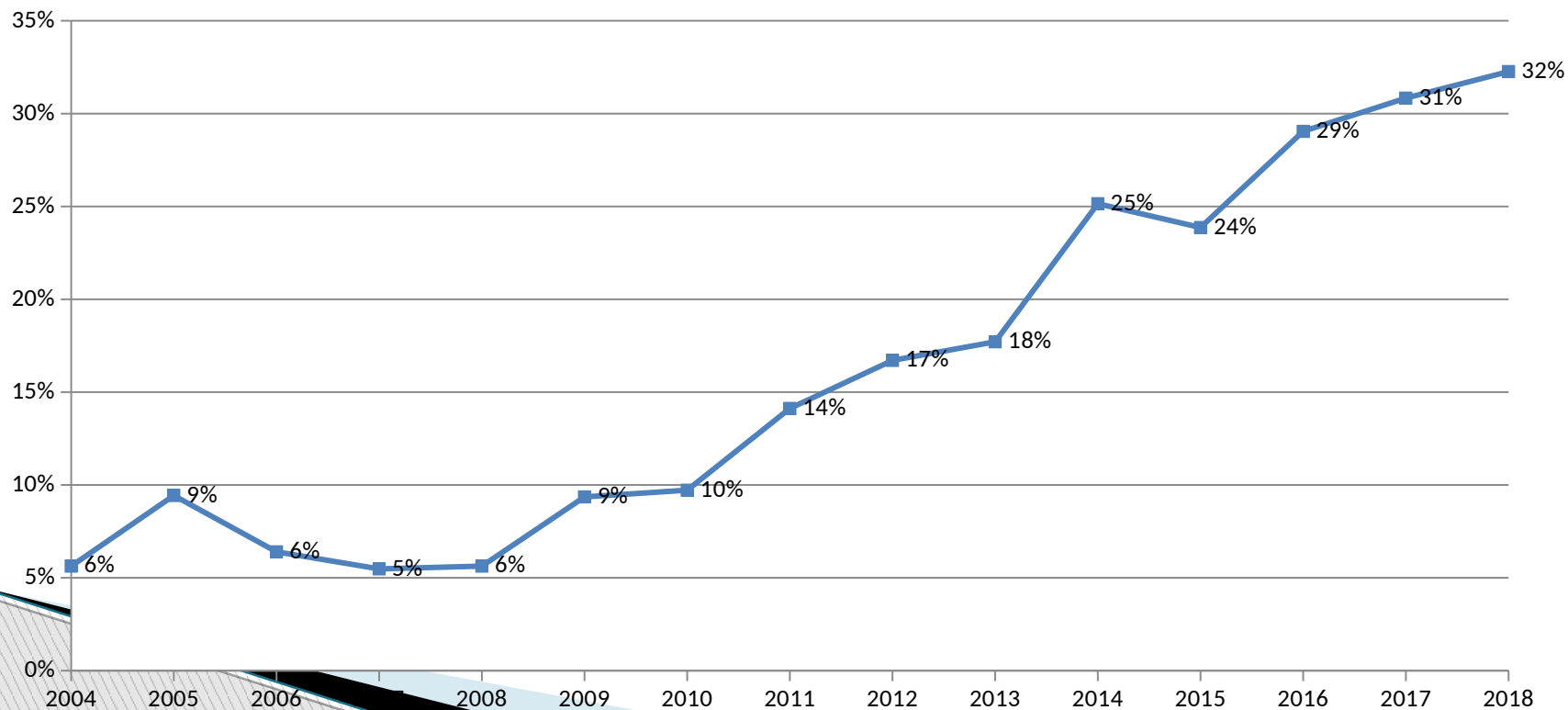
Podiel počtu zahraničných absolventov lekárskeho odboru na absolventoch celkom, roky 2004 až 2018.

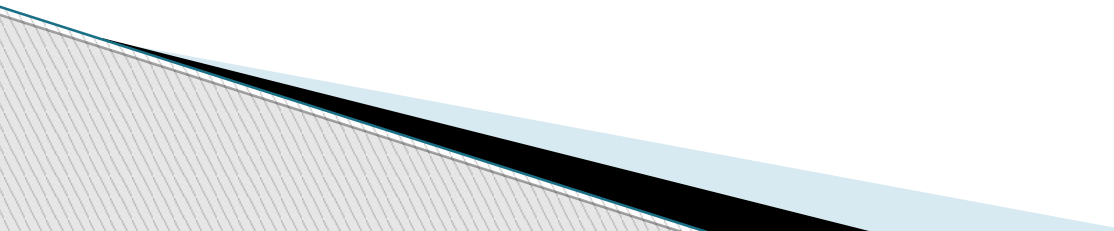
5. Študenti podľa štátnej príslušnosti

Podiel počtu zahraničných absolventov lekárskeho odboru na absolventoch celkom, roky 2004 až 2018.

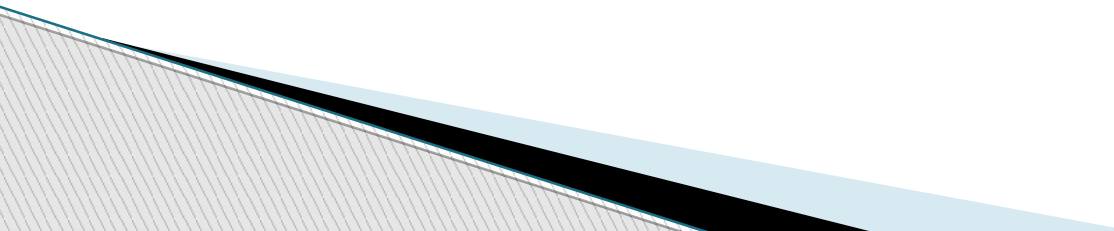
lekárske odb. spolu

6. Diskusia

- Dopyt po lekároch rastie?
 - Počet slov. absolventov stagnuje:
 - odídu?
 - Slovenskí absolventi zo zahraničných univerzít: vrátia sa?
 - Podiel absolventov cudzincov v SR rastie: zostanú?
 - Starší lekári – pôjdu do dôchodku?
-

Závery a odporúčania

- ▶ Starnutie obyvateľstvo vedie k rastu dopytu po zdravotných službách
 - ▶ Starne zdravotný personál
 - ▶ Úspešnosť štúdia lekárstva sa nebude zvyšovať
 - ▶ Rastúci podiel zahraničných študentov
 - ▶ Lekári s veľmi obmedzeným trhovými mechanizmami nastavenia rovnováhy
-

Závery a odporúčania II

- ▶ Potreba aktívnej verejnej politiky:
 - zvýšenie kapacít lekárskejších fakúlt
 - ▣ skrátenie štúdia zubného lekárstva
 - nezvyšovanie podielu zahraničných študentov
 - zvýšenie podielu slovenských absolventov, ktorí budú pôsobiť v slovenskom zdravotníctve
 - ▣ štipendiá, špecifické pôžičky a pod.
 - zvýšenie podielu zahraničných lekárov na Slovensku
 - jazyková príprava na nostrifikačné skúšky
 - oddiaľovanie odchodu do dôchodku,
 - ▣ zefektívniť systém obmieňania lekárov prvého kontaktu
 -

Ďakujem za pozornosť

RNDr. Viliam Páleník, PhD. PhDr. Emília Páleníková

www.ekonom.sav.sk www.iz.sk

Táto prezentácia je súčasťou projektu Politiky zamestnanosti realizovaného Inštitútom zamestnanosti. Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu v rámci OP EVS.

Zdroje:

1. CVTI SR štatistické ročenky, vysoké školy

<http://>

www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-vysoke-skoly.html?page_id=9596